

Monstruo Rosa

OLGA DE DIOS

GUÍA DIDÁCTICA

Índice

Presentación

O Conto

Obxectivos da Guía

Metodoloxía

Contidos a Traballar

Valores e Emocións

Roles e Estereotipos

Empoderamento, Inclusión e Resolución de Conflictos

Actividades

Preguntas sobre o Conto

Presentación

A violencia de xénero, a exclusión social e a discriminación por razón de diferenza continúan a ser problemáticas estruturais que se manifestan desde idades moi temperás a través de estereotipos, roles normativos e dinámicas de rexeitamento do diverso. Neste contexto, o ámbito educativo convértese nun espazo privilexiado para a prevención, a sensibilización e a construción de valores baseados na igualdade, o respecto e a convivencia.

Desde **AMEI TUI**, no marco do proxecto **Contos Coeducativos**, apostamos pola literatura infantil como ferramenta pedagóxica fundamental para acompañar ao profesorado e ás familias na tarefa de educar en igualdade desde a infancia. A través de relatos simbólicos e accesibles, é posible abordar cuestións complexas como a identidade, a pertenza, a diversidade e a liberdade de ser quen se é.

Para quen é esta guía?

- Profesorado de Educación Infantil e Primaria
- Familias comprometidas coa educación en igualdade
- Equipos de orientación e convivencia escolar
- Educadores e educadoras sociais

Por que a literatura infantil?

Esta guía didáctica baséase no conto **Monstruo Rosa**, un relato que permite traballar de maneira clara e adaptada a aceptación da diferenza, a inclusión social e a necesidade de construír espazos onde todas as persoas poidan desenvolverse sen verse limitadas por normas impostas ou expectativas alleas.

A guía preséntase como un recurso de apoio práctico e reflexivo que contribúe á creación de contornas educativas máis xustas, inclusivas e igualitarias.

O Conto

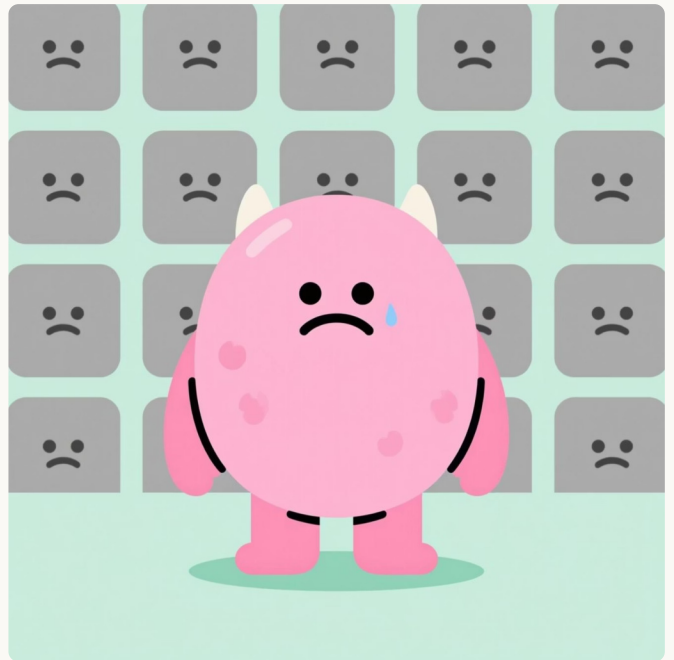
A historia

Monstruo Rosa narra a historia dun personaxe que non encaixa no mundo no que vive. Nun lugar onde todo é gris, cadrado e uniforme, Monstruo Rosa destaca pola súa cor, pola súa forma e pola súa maneira de ser. Esta diferenza convértese nun motivo de incomprensión e illamento, levando ao protagonista a emprender unha viaxe na procura dun lugar onde poida sentirse aceptado.

Ao longo do relato, o conto transmite unha mensaxe clara: **a diversidade non é un problema, senón unha riqueza**. A historia convida a reflexionar sobre a importancia de respectar as diferenzas individuais, de construír comunidades abertas e de cuestionar os modelos únicos que exclúen a quen non se axusta a eles.

Mensaxe central: Ser diferente non é un defecto. É o que nos fai únicos e enriquece a comunidade na que vivimos.

A autora: Olga de Dios

Olga de Dios é unha autora e ilustradora recoñecida polo seu compromiso coa educación en valores, a diversidade e a inclusión social. A súa obra caracterízase por unha linguaxe visual sinxela e potente, acompañada de mensaxes profundas adaptadas á infancia. A través dos seus contos, promove unha mirada crítica cara ás normas sociais excluíntes e aposta pola construción dun mundo máis xusto e respectuoso coa diversidade.

Obxectivos da Guía

Esta guía didáctica articúlase arredor dun conxunto de obxectivos pedagóxicos orientados a promover valores de igualdade, inclusión e respecto desde as primeiras etapas educativas. Cada obxectivo conecta directamente coas situacións e mensaxes presentes no conto.

1

Aceptar a diversidade

Fomentar a aceptación da diversidade desde a infancia como valor fundamental da convivencia.

2

Promover a igualdade

Traballar valores de igualdade, respecto e inclusión social a través da narrativa do conto.

3

Desenvolver a identidade

Reforzar a autoestima e a identidade persoal do alumnado, valorando as características propias.

4

Cultivar a empatía

Favorecer a empatía cara ás persoas que son diferentes e que experimentan situacións de rexeitamento.

Identificar a exclusión

Recoñecer situacións de exclusión e rexeitamento para poder actuar fronte a elas.

Espazos seguros

Reflexionar sobre a importancia de crear contornas inclusivas onde todas as persoas se sintan valoradas.

Pensamento crítico

Potenciar o pensamento crítico fronte ás normas impostas e os modelos excluíntes.

Amor pola lectura

Fomentar o gusto pola lectura como ferramenta educativa transformadora e pracenteira.

Educación emocional

Traballar a expresión e xestión dos sentimentos a través da identificación emocional co protagonista.

Metodoloxía

A proposta metodolóxica desta guía é **aberta, flexible e adaptábel** ás necesidades de cada aula. Parte dunha metodoloxía activa e participativa, centrada no alumnado, que favorece a reflexión individual e colectiva. A lectura do conto convértese no eixo central a partir do cal se xeran diálogos, dinámicas grupais e actividades creativas, fomentando unha actitude crítica fronte ás desigualdades e promovendo a participación activa de todo o alumnado.

Antes

Durante

Despois

Este enfoque metodolóxico garante que o proceso de aprendizaxe sexa significativo e conecte coas experiencias reais do alumnado, xerando un impacto duradeiro nos valores e actitudes de cada neno e nena.

Contidos a Traballar

A guía didáctica de **Monstruo Rosa** articúlase arredor dun conxunto de contidos específicos que se derivan directamente da narrativa do conto e das súas achegas pedagóxicas propias. Estes contidos non se abordan de maneira xenérica, senón que parten das situacións vividas polo protagonista e das dinámicas sociais que se representan no relato, facendo a aprendizaxe máis significativa e contextualizada.

Diversidade e identidade

O conto permite traballar a diversidade como valor fundamental, entendida non só desde a diferenza visible, senón tamén desde a identidade persoal. **Monstruo Rosa** simboliza todas aquelas persoas que non encaixan nos modelos hexemónicos e normativos. A través da súa historia, o alumnado pode reflexionar sobre quen son, como se definen e por que a diferenza non debe ser motivo de exclusión.

Igualdade e inclusión social

A igualdade preséntase vinculada á inclusión real. O conto mostra como tratar a todas as persoas igual non implica facer que todas sexan iguais, senón garantir que todas teñan dereito a existir, expresarse e participar sen ser rexeitadas. Trabállase a idea de que a exclusión é unha forma de violencia simbólica que se pode previr desde a infancia, construíndo comunidades máis xustas e abertas.

Autoestima, Empatía e Convivencia

Dous dos contidos máis relevantes desta guía son o traballo da autoestima e o desenvolvemento da empatía, xa que ambos están directamente conectados coa viaxe interior que vive **Monstruo Rosa** ao longo do relato. Estes contidos permiten ao alumnado explorar a súa propia identidade ao tempo que aprenden a recoñecer e validar as emocións alleas.

Autoestima e empoderamento persoal

A viaxe de Monstruo Rosa representa un proceso de fortalecemento da autoestima. O protagonista aprende a valorarse e a buscar espazos onde poida desenvolverse plenamente. Este contido permite traballar a **confianza en un mesmo**, a validación das emocións propias e a capacidade de tomar decisións persoais sen depender da aprobación dos demais.

A través das actividades propostas, o alumnado identifica as súas propias fortalezas e aprende que cada persoa é valiosa tal e como é, independentemente de se cumpre ou non coas expectativas do contorno.

Empatía e convivencia

A historia favorece a identificación emocional co personaxe, promovendo a empatía cara a quen sofre rexeitamento. O alumnado pode analizar como se senten as persoas cando son excluídas e que responsabilidades colectivas existen na construción dunha convivencia respectuosa.

Este traballo de empatía vai máis alá da compaixón puntual: implica **recoñecer a humanidade compartida** e comprender que as nosas accións e palabras teñen consecuencias reais na vida das outras persoas. A convivencia non é só ausencia de conflito, senón construción activa de relacións baseadas no respecto.

Ruptura de Estereotipos e Igualdade

Un dos núcleos temáticos máis potentes do conto é a representación dun mundo rexido por normas implícitas que determinan como deben ser as persoas. Esta metáfora permite abordar de forma accesible e visual dous contidos fundamentais: a ruptura dos estereotipos sociais e a comprensión profunda do que significa a igualdade real.

O mundo gris como metáfora

O universo cadrado e uniforme do conto representa os estereotipos e normas ríxidas que a sociedade impón. Cando todo é igual, calquera diferenza convértese nunha ameaza. A análise deste contexto permite ao alumnado **cuestionar os modelos únicos** de comportamento, aparencia ou identidade, fomentando unha actitude crítica fronte ás imposicións sociais que nos rodean no día a día.

Igualdade real vs. uniformidade

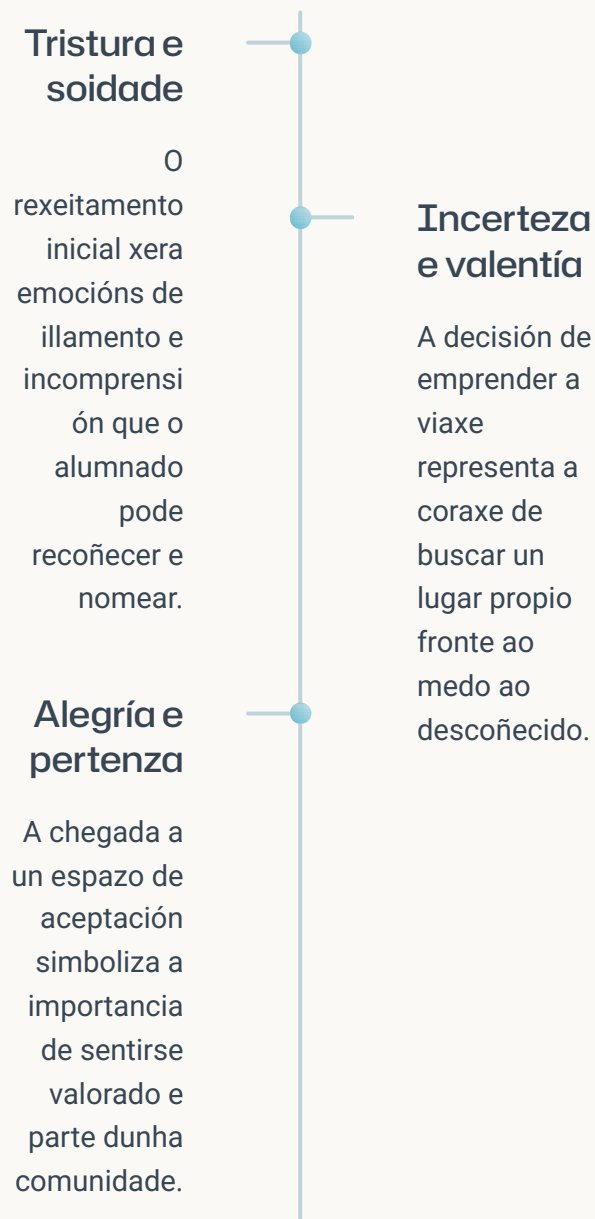
No conto, a igualdade non se presenta como uniformidade, senón como **dereito á diferenza**. O relato permite explicar ao alumnado que unha sociedade igualitaria é aquela que non exclúe a quen non encaixa, senón que se adapta para dar cabida á diversidade. Cando as normas están pensadas só para algunhas persoas, outras quedan automaticamente fóra: esta é a raíz da desigualdade estrutural.

Unha sociedade igualitaria non é aquela na que todas as persoas son iguais, senón aquela na que todas as persoas teñen os mesmos dereitos para ser diferentes.

Valores e Emocións

O conto permite un traballo profundo da **educación emocional**, xa que Monstruo Rosa experimenta emocións intensas ao longo da historia. A tristura e a soidade iniciais derivadas do rexeitamento, a incerteza durante a viaxe e a alegría final ao atopar un lugar onde sentirse aceptado son emocións recoñecibles polo alumnado de calquera idade. Este percorrido emocional convértese nunha oportunidade única para nomear, comprender e xestionar as propias emocións nunha contorna segura e guiada.

O percorrido emocional do conto

Valores que promove o relato

- **O respecto polas diferenzas** como base da convivencia democrática e igualitaria.
- **A solidariedade** coas persoas excluídas, entendida como responsabilidade colectiva.
- **A valentía** para buscar cambios e non resignarse ante situacións inxustas.
- **A confianza en un mesmo** como motor de crecemento persoal e social.

Roles e Estereotipos

O mundo no que vive Monstruo Rosa está rexido por **normas implícitas** que determinan como deben ser os personaxes: todos iguais, grises e cadrados. Esta representación visual e narrativa é unha das ferramentas pedagóxicas máis potentes do conto, porque permite que o alumnado comprenda de maneira intuitiva como funcionan os estereotipos na vida real, sen necesidade de definicións abstractas.

A través do conto explícase como os estereotipos funcionan como **mecanismos de control e exclusión**, e como afectan negativamente a quen non se adapta a eles. O alumnado pode identificar paralelismos coa realidade cotiá e reflexionar sobre a importancia de cuestionar estes modelos, tanto no ámbito escolar como no familiar e social.

Os estereotipos non son neutros: limitan a liberdade de todas as persoas, tanto de quen os cumpre como de quen non os cumpre. Cuestionalos é un acto de xustiza.

- ❏ **Para reflexionar na aula:** Pedímoslle ao alumnado que identifique normas implícitas da súa contorna: como deben vestir os nenos e as nenas, a que xogan, como se expresan... e que pensen quen decide estas normas e por que.

Empoderamento, Inclusión e Resolución de Conflictos

Os tres últimos grandes contidos desta guía completan o percorrido pedagóxico iniciado co conto, ofrecendo ao alumnado ferramentas concretas para actuar no seu contorno con autonomía, respecto e capacidade de transformación. Estes contidos non son independentes, senón que se interconectan e reforzanse mutuamente ao longo das actividades propostas.

Empoderamento e autoestima

O proceso de busca de Monstruo Rosa simboliza o camiño cara á **aceptación propia**. O conto reforza a idea de que cada persoa ten dereito a ser quen é, fortalecendo a autoestima e a capacidade de tomar decisións propias sen depender da validación externa. Este traballo é especialmente relevante nas etapas de Infantil e Primaria, cando se consolidan as bases da identidade persoal.

Inclusión e diversidade

A diversidade preséntase como un **valor positivo e enriquecedor**, non como un problema a resolver. A guía promove a construción de espazos educativos inclusivos, onde todas as persoas teñan cabida e se sintan valoradas pola súa singularidade. A inclusión non é só física: implica participación real, voz e recoñecemento de cada quen dentro da comunidade educativa.

Resolución de conflitos

A análise das situacións de rexeitamento e exclusión presentes no conto permite traballar **estratexias de resolución pacífica de conflitos**, baseadas no diálogo, o respecto e a cooperación. O alumnado aprende que os conflitos forman parte da vida en comunidade, pero que existen formas xustas e respectuosas de abordalos sen recorrer á violencia nin á exclusión.

Actividades

As actividades propostas constitúen un **proxecto pedagógico propio**, deseñado especificamente para **Monstruo Rosa**, e teñen como obxectivo trasladar á aula os valores e reflexións do conto. Organízanse en tres momentos do proceso lector, acompañando ao alumnado antes, durante e despois da lectura para garantir unha experiencia de aprendizaxe completa e significativa.

1

Antes da lectura

O mundo onde vivimos

Dinámica grupal na que o alumnado describe como sería un mundo no que todas as persoas tivesen que ser iguais. Reflexión guiada sobre como se sentirían quen non encaixase nese mundo.

2

Durante a lectura

Acompañando a Monstruo Rosa

Lectura dialogada, deténdose nas emocións do protagonista e nos cambios que experimenta ao longo da historia para favorecer a identificación emocional.

3

Despois da lectura

Somos diferentes, somos iguais

Elaboración dun mural colectivo no que cada neno e nena representa algo que o fai único, reforzando a idea de diversidade positiva e celebrando a singularidade de cada quen.

Actividades: Durante e Despois da Lectura

As actividades de acompañamento durante a lectura e as propostas creativas posteriores son o corazón pedagóxico desta guía. Están deseñadas para que o alumnado non sexa un receptor pasivo do conto, senón un **participante activo** que reflexiona, crea e transforma o aprendido en acción dentro e fóra da aula.

Lectura dialogada

Lectura en voz alta con pausas estratéxicas para explorar as emocións do protagonista, os cambios que experimenta e as reaccións dos demais personaxes. Favorece a comprensión profunda e a identificación emocional.

Dinámica emocional

Como me sinto cando...

Traballo de identificación emocional a partir de situacións de inclusión e exclusión vividas ou imaxinadas polo alumnado. Permite nomear emocións e conectalas coa experiencia propia.

Proposta creativa

Crear un novo lugar

O alumnado diseña, mediante debuxo ou relato, un espazo inclusivo inspirado no final do conto. Como sería un lugar onde todos e todas se sintan aceptados? Que normas tería?

Consello didáctico: Estas actividades poden complementarse con traballos para casa nos que as familias participen activamente, reforzando os valores traballados na aula e estendendo a reflexión ao contexto familiar e comunitario.

Preguntas sobre o Conto

As seguintes preguntas están deseñadas para guiar a reflexión do alumnado despois da lectura de **Monstruo Rosa**. Poden utilizarse en asemblea, en pequenos grupos ou como punto de partida para actividades escritas e creativas. Non teñen respostas únicas: o seu obxectivo é abrir o diálogo e estimular o pensamento crítico e empático de cada neno e nena.

1

Como se sente Monstruo Rosa ao principio da historia?

Identificamos as emocións iniciais do protagonista: tristura, soidade, incompreensión. Por que se sente así? Que fan os demais personaxes que xera ese sentimento?

2

Por que non encaixa no lugar onde vive?

Reflexionamos sobre as normas implícitas do mundo do conto. Quen decide como deben ser as cousas? É xusto ese mundo? Coñecemos situacións semellantes na nosa vida cotiá?

3

Que aprende durante a súa viaxe?

Exploramos o crecemento persoal do protagonista. Que cambia nel ao longo do camiño? Que lle aporta atopar un lugar onde sentirse aceptado? Que significa para el a liberdade?

4

Por que é importante respectar as diferenzas?

Conectamos a mensaxe do conto coa realidade da aula e da vida. Que pasaría se todas as persoas fosen iguais? En que nos enriquece a diversidade das persoas que nos rodean?

5

Como podemos facer da nosa aula un espazo inclusivo?

Pasamos da reflexión á acción. Que podemos facer cada día para que todas as persoas se sintan benvidas, respectadas e valoradas na nosa aula e na nosa escola?

A mellor pregunta non é a que ten resposta correcta, senón a que abre portas ao diálogo, á empatía e ao cambio. **Preguntemos xuntos.**